

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО
РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ ТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

**МАТЕРІАЛИ
ІХ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
МАГІСТРАНТІВ І СТУДЕНТІВ
ЗА ПІДСУМКАМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ 2021 РОКУ**

КАФЕДРА «СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ НАУК»

Мелітополь 2021

ІХ Всеукраїнська науково-технічна конференція магістрантів і студентів ТДАТУ. Кафедра «Суспільно-гуманітарних наук»: матеріали ІХ Всеукр. наук.-техн. конф., 10-25 листопада 2021 р. Мелітополь: ТДАТУ, 2021. 59 с.

У збірнику представлено виклад тез доповідей і повідомлень поданих на ІХ Всеукраїнську науково-технічну конференцію магістрантів і студентів Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного.

Тези доповідей та повідомлень подані в авторському варіанті.
Відповідальність за представлений матеріал несуть автори та їх наукові керівники.

Відповідальні за випуск: завідувач кафедри СГН Михайлов В.В.

© Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного, 2021

(В.Слободчиков) повністю змінює стратегії освітнього процесу. У межах ІОС освітянами застосовуються різноманітні технології, розроблені у межах компетентнісного, системно-діяльнісного підходів, проблемного навчання, ресурси проектної, дослідницької та науково-дослідної діяльності [1; 3; 4], що доводить актуальність та ефективність інноваційної освітньої діяльності, яка є важливою умовою організованої соціалізації особистості, її залучення до ідей усвідомленого саморозвитку.

Список використаних джерел:

1. Гончарова О.А., Тараненко Г.Г. Інноваційна діяльність особистості як важлива умова гармонізації культурно-освітнього простору: філософсько-освітній аспект. *Філософські обрії*. 2016. Вип. 35. С. 162-173.

2. Ліпін М.В. Освіта в модифікаціях сучасного світу. Київ : Київський нац. торг.-екон. економ. ун-т, 2018.

3. Тараненко Г.Г. Практичний досвід використання тренінгових технологій в процесі викладання суспільно-гуманітарних дисциплін. *Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти: збірник науково-методичних праць*. Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного. Мелітополь: ТДАТУ, 2021. Вип. 25. 524 с. С 409-413.

4. Тараненко Г.Г., Поправко О.А. Імплементация тренінгових технологій в освітній процес закладу вищої освіти як умова особистісного та професійного зростання майбутнього фахівця. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2021 р., № 74, Т. 3. 153-158.

Науковий керівник: Тараненко Г.Г., к.пед.н., доцент кафедри суспільно-гуманітарних наук, Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

ПРОБЛЕМА ЦІЛІСНОСТІ ЛЮДСЬКОГО БУТТЯ В ІСТОРІЇ ФІЛОСОФСЬКОЇ ДУМКИ

Маджар А.Ю., nastyia27082@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Актуальність і місце даної проблеми у різноманітних філософських системах визначаються передусім фундаментальним характером поняття буття. Онтологія – наука про буття – невід’ємний атрибут філософських концепцій і далекого минулого, і сучасного саме тому, що з історичного і логічного погляду становить основу будь-якої філософії, її начало.

Цікаво, що Старий завіт Святого письма (Біблії) також відкривається книгою Буття, де під буттям розуміється начало становлення світу і людського роду. Цінність поняття буття для філософії визначається багатством змісту, універсальністю і всезагальним характером, світоглядною значущістю як основою адекватного осмислення. Водночас, це виключно складна і багатогранна проблема, яка містить чимало таємничого і загадкового, що дозволяє віднести її до так званих вічних проблем, які вимагають постійного глибокого аналізу.

Необхідно зазначити, що в історії філософії поняття буття пройшло значний шлях еволюції, упродовж якого змінювався його філософський смисл. Найпершою умовою розуміння буття стало вироблення категорії «все». Якщо дійсність постає перед нами через серію локальних фрагментів, які невідомо де та як починаються та невідомо куди зникають, невідомо, як між собою поєднуються, то схопити реальність у статусі буття неможливо. З іншого боку, будь-яка визначеність потребує позначення меж. «Усе» межує з «нічим», тому перші визначення буття йдуть через зіставлення та використання саме цих категорій.

Першу форму категоріальних визначень ці терміни набули у давньогрецькій натурфілософії. Зокрема, Фалес Мілетський стверджував, що «все утворюється із води» (або «все народжується із води»). Але натурфілософія пішла далі у розробленні зазначених

термінів, висунувши поняття «першопочатку» («архе»). Тобто у самому бутті є щось стійке, стале, незмінне, на відміну від нестійкого, мінливого, такого, що зникає. Стале відтоді ототожнювали із буттям як таким, а мінливе поставало як образи його з'явлень. Так, уже в античній філософії визначилось кілька концепцій буття. Наприклад, Парменід, який уперше ввів у філософію поняття буття, розуміє його як *справжню сутність речей, яка доступна почуттєвому пізнанню*. Геракліт стверджував, що стабільного, стійкого буття зовсім нема, *сутність буття у вічному становленні*, в єдності буття і небуття. Першооснову світу він бачив у постійному русі, течії речей, змінах, які втілилися у його формулі «*panta rhei*» («все тече»). У Платона буття – це *сукупність ідей або форм*. *Ідея* у вищому способі буття постає, як Єдине. Воно є тотальне, вічне та незмінне. Всі ж речі та явища чуттєвого світу існують лише в міру їхньої причетності до Єдиного. Отже, речі самі по собі не мають у собі буттєвого кореня. Щоб зрозуміти їх, як і Космос узагалі, треба не стільки досліджувати речі, скільки, відштовхуючись від них, сходити до споглядання вічних ідей. Арістотель визначає буття як *логічну категорію для визначення сутнього* та ін. У нього річ і Єдине тотожні, тому розуміння ідей вимагає дослідження будови речей, з'ясування їхніх причин та функцій. Звідси, закони мислення є одночасно і законами буття.

В епоху Середньовіччя формується теологічна концепція абсолютного буття, в якій буття постає в окресленні абсолюту. Бог як абсолютне буття протистоїть світові, природі; за своїми якостями він вічний, незмінний, всеохоплюючий; більше того, він ж є запорукою того, що буття невмируще. Але парадоксальність середньовічного способу мислення полягає у тому, що самодостатність та абсолютність буття може виявити себе лише на тлі та через відносне, змінне, плінне. А тому *буття тут розпадається на самодостатнє та породжене, перше та похідне, а весь світ постає в окресленні ієрархічної системи, просякнутої енергетичними струменями, що несуть із собою буттєвість*.

У Новий час виникає субстанційний підхід до пояснення категорії буття (Р. Декарт, Б. Спіноза, Г. Лейбніц). Само поняття субстанції постає все-охоплючим і виступає синонімом буття у його більшій конкретизації. Субстанцію розглядали не лише самодостатньою, не лише такою, що позначає вихідний початок сущого, а такою, що пояснює усю розманітність мінливих форм реальності. Ця концепція знайшла своє продовження у представників німецької класичної філософії. Тут атрибутами світової субстанції постали також активність, рух, індивідуація, розвиток. Загалом розроблення поняття субстанції у XVIII – XIX століттях наблизилось до наукової картини світу. Тому в цей час виявилось досить багато точок співпадіння між філософією та наукою. Буття-субстанція постала як *багаторівнева, ієрархічно та системно впорядкована реальність, що існує завдяки органічному зв'язку внутрішнього та зовнішнього, необхідного та випадкового, суттєвого та другорядного, зв'язку, що інтегрально звершує світовий еволюційний процес*.

Водночас розуміння субстанції наштовхнулось на невирішуваний конфлікт: виникли два протилежні підходи у тлумаченні вихідної природи субстанції: 1) *розмежування буття й мислення* (І. Кант) і 2) ототожнення буття й мислення (Г. Гегель).

Для марксистської філософії характерним було розуміння буття як *існування конкретних предметів*, тобто заперечення буття самого по собі, ототожнення його з матерією.

Представники некласичної філософії (кінець XIX – початок XX століття) у центр проблеми буття ставили, як правило, *існування людини* (екзистенцію). Вони звернули увагу на те, що будь-які розмови про буття мають сенс лише в межах усвідомлення дійсності. Тому треба визнати, що маємо підстави вести мову не про буття як таке (якого ніхто ніколи не бачив та не сприймав), а про те, що і як нам надано в контактах із дійсністю. Звідси впливає принципово нова теза: буття є ніщо інше, як інтенція свідомості, її націленість на те, щоб фіксувати будь-що у статусі того, що постало як предмет свідомості та усвідомлення. Тобто буття є першою і необхідною умовою будь-якого людського усвідомлення.

Узагальнюючи різні погляди, можна говорити про неодноманітність смислового змісту поняття буття. Важливо усвідомлювати, що розгорнута сукупність категорій має системний

характер. Визнання, що за умов правильного осмислення буття ми повинні зіставити «все» та «ніщо», звернутися внаслідок такого зіставлення до поняття «першопочатку», через яке дійсність постане у виявленнях «сталого» та «мінливого» тощо. За такого підходу до буття воно окреслиться перед нами у вигляді процесу, який постає спочатку у вигляді процесу визначення свідомості дійсністю, а потім – навпаки, як процес визначення буття свідомістю. Отже, це єдиний процес самопоглиблення свідомості, у якому відбувається і самовиявлення буття.

Підсумовуючи, зазначимо, що у світоглядному і методологічному аспектах філософське розуміння буття є актуальним і має важливе значення для формування особистості.

Список використаних джерел

1. Арлычев А. Онтология и теория познания : учеб. пособие. М. : Либроком, 2016. 226 с.
2. Миронов В. В., Иванов А. В. Онтология и теория познания : Учебник. М. : Гардарики, 2005. 447 с.
3. Стружевский В. Онтология. К. : ДУХ І ЛІТЕРА, Інститут релігійних наук св. Томи Аквінського, 2014. 312 с.

Науковий керівник: *Поправко О. В., к. ф. н., доцент, доцент кафедри суспільно-гуманітарних наук, Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного.*

ПРОБЛЕМА МОВНОЇ ОСВІЧЕНОСТІ СЬОГОДЕННЯ

Міліч Д.В., 240dasha240@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Українська мова впродовж багатьох століть була поставлена в тяжкі для виживання і збереження умови. Накладене ще в другій половині XVII ст. табу великим тягарем лежало на ній майже до кінця XX ст. Попри це саме культура мовлення є одним із найважливіших показників цивілізованості суспільства. Адже процес опанування мови та її культури пов'язаний зі здобуттям, розвитком та вмінням точно формулювати та висловлювати власну думку, активно використовувати мовні знання у спілкуванні та грамотно застосовувати їх. Досконале володіння культурою мовлення є важливим компонентом у всіх сферах нашого життя. Отже, для подальшої роботи потрібно окреслити такі поняття як освіченість, мовна освіченість.

Освіченість – результат отримання людиною освіти і засвоєння її на практиці і застосуванні у житті [1].

Мовна освіченість – це сукупність навичок і знань людини, які забезпечують цілісне і просте застосування мови з метою спілкування [1].

На сьогодні проблема вільного володіння мовою є особливо актуальною і важливою для саморозвитку конкретної особистості, а саме для тих, хто користується словом як основним інструментом своєї професії. Останнім часом, коли відбулися значні зміни в умовах функціонування мови, стає актуальною проблема мови як засобу спілкування, мови в її реалізації, проблема культури мовлення у саморозвитку особистості. Чим це викликано? Збільшився склад учасників масової комунікації (за віком, освітою, службовим становищем, за політичними, релігійними, партійними і громадськими інтересами); зникла офіційна цензура, через те мовлення людей стало більш відкритим, довірливим, невимушеним; переважає спонтанне та мимовільне мовлення, заздалегідь не підготовлене. Наприклад, якщо виступ і був підготовлений, то промовці намагаються говорити, а не читати; різноманітні